

nu
med
biofilm &
nya skivor!

www.word-uppsala.se

#11 feb
2008

EN TIDNING
AV UNGA,
FÖR UNGA
I UPPSALA

word

» Det är inte feel good,
det är feel best.

TILL ROMANTISKA
DRAMAT *PS I LOVE YOU*

LATA UNGA, ENSAMMA ÄLDRE?

Vi jämför Margit, 76, och Johan, 18,
och ser hur lika varandra gymnasie-
ungdomar och pensionärer är.

MOTSATSMÄNNISKA

Amani väljer sitt liv själv

BARA VARA VÄNNER?

Vännen Anna svarar

INTE BARA KAFFE

Te eller kaffe, valet är ditt.

Word lär dig allt du behöver
veta om våra vanligaste
sällskapsdrycker

"EN TIDSFRÅGA INNAN JAG VINNER, KANSKE"

Sam Kessel pratar kändisskap, teater och scenpoesi

Motsatsnumret

Tredje året! Så fort tiden går. Word är inne på årgång tre och vi tyckte att det var dags att börja skriva om **aktuell biofilm och nya cd-skivor**. På sidorna 25 och 26 hittar du Words sprillans nya recensionsavdelning.

Det elfte numret av Word handlar om motsatser och ganska mycket om **fördomar** mot sådant som man upplever som sin motsats. Vi intervjuar Amani Taher som **både är arabisk och svensk (sid 10-11)**, vi kollar hur pass olika liv ungdomar och pensionärer egentligen lever **(sid 16-19)** och ger dig chansen att kolla hur **fördomsfull** du är **(sid 6-7)**. Sara gräver djupt i **film-träsket** och hittar hur många motsättningar som helst som film inte skulle klara sig utan **(sid 24)** och så kunde vi bara inte låta bli att intervjua **Naken-Janne** om motsatsen i att vara naturist på vintern **(sid 30)**.

Förresten, i mars kommer Words **alldes nya webbsida** igång, matigare och snyggare. Adressen? www.word- uppsala.se.

Redaktionen
red@word- uppsala.se

Ormslag: Sandra Hammarling & Linn Bleckert

Word

Kontakt

red@word- uppsala.se
Barnombudsmanen i Uppsala
Kungsgatan 47a, 753 21 Uppsala
018-69 44 99

Hemsida

www.word- uppsala.se

Ansvarig utgivare

Ida Bylund
ida.bylund@dinbarnombudsman.nu

Chefredaktör

Mårten Markne, red@word- uppsala.se

Annonser, projektledning

Martin Price (förelärdledig)
Annakarin Heedh
annakarin.heedh@dinbarnombudsman.nu • 018-69 44 99

Redaktion

Aila Stefansdotter-Franck: skribent
aila@word- uppsala.se
Anna Dormer Volgsten: illustratör, skribent
anna@word- uppsala.se
Emma Nilsson: fotograf
emma@word- uppsala.se
Julia Laapotti: illustratör, redigerare
julia@word- uppsala.se
Kimberly Åkerström
kimberly@word- uppsala.se
Linn Bleckert: redigerare, skribent

Sam snackar

Skådespelare, regissör och poet – eller kanske "spontan, muminkolisk fucking hurricane" som han själv beskriver sig. Word har träffat Sam Kessel för att snacka poetry slam, teater och framtidsplaner.

29

Testa dina fördomar

Är du mest lik Fördomsfulla Frank eller Naiva Nettan? Gör Words test och se hur öppensinnad du *egentligen* är.

Svart vs brunt

Både kaffe och te är mest vatten, ändå är de så olika. Lär dig allt som är värt att veta om dryckerna.

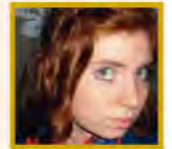
Olika liv, olika världar

Pensionärer och ungdomar – med liv som ligger ljusår från varandra? Word kollar.

Bara umgås som vänner och se om det leder vidare till er tidigare romans.

Vännen Anna ger råd

15

Läst: sånt som fastnar

23

Sett: nytt på bio

24

Hört: nytt på cd

26

Hej Naken-Janne!

30

linn@word-uppsala.se

Linnéa Ernofsson: fotograf

linnea@word-uppsala.se

Samuel Wincet Dodd: illustratör, skribent

samuel@word-uppsala.se

Sandra Hammarling: fotograf

sandra@word-uppsala.se

Sara Lindgren: skribent

sara@word-uppsala.se

Sofia Jansson: fotograf, skribent, illustratör

sofia@word-uppsala.se

Sophie Karlsson: skribent, fotograf,

illustratör

sophie@word-uppsala.se

Therese Gustafsson: skribent, redigerare

therese@word-uppsala.se

Virve Ivarsson: skribent

virve@word-uppsala.se

Medarbetare detta nummer

Amanda Dormer Volgsten, Anna

Klara Molin, Jonas Bengtsson,

Josefin Sivertsson, Karin Lundin, Linn

Bengtsson, Ylva Westerlund

Tryck

Wikströms, Uppsala

Words vision

Word görs av unga för unga. Tidningen är en kanal mellan ungdomar och de som bestämmer i Uppsala. Word ska nå så många unga som möjligt i Uppsala. Word ges ut av Barnombudsmannen i Uppsala, en ideell förening. Vi får stöd från Barn- och ungdomsnämnden och Utbildnings- och arbets-

marknadsnämnden i Uppsala kommun.

Vill du berätta något för unga? Då kan du annonsera i tidningen. Word delas ut på gymnasieskolorna samt finns på elevhem, bibliotek, några kaféer och andra platser där målgruppen vistas.

ISSN 1654-0808

VOX

publicum

fair trade
billigt
ekologiskt

repa
lyssna

live
spelningar

musik

secondhand

Kreativitet

Svartbäcksgatan 28
753 32 Uppsala
Tel: 018-156305
E-post: hornet@
uppsala.kfuk-kfum.se

En jordgubbens försvarstal

Virve Ivarsson

virve@word-uppsala.se

EN DAG SKULLE min syster och hennes klasskamrater måla lite i skolan, men det var inte vad som helst som de skulle måla, utan de skulle måla brun jord, grönt gräs, blå himmel och i mitten inget varken mer eller mindre än en svamp.

Men min syster gjorde fel, för hon tyckte att svampar lät trist, och ritade en jordgubbe istället. I slutet av lektionen kom läraren fram till min allra käraste syster och talade om för henne att hon misslyckats med uppgiften, meningen var ju att de skulle rita svampar, inte jordgubbar. Så hon fick vackert strunta i att sätta upp sin teckning på väggen.

De skulle ju måla någonting som växte i jorden, men stack upp vid gräs och himmel – nämligen en svamp. Men kunde det inte lika gärna ha varit en jordgubbe? Nej, det kunde det tydligen inte.

ÄVEN FÖR OSS lite äldre galler djungeln hårda lag när det kommer till skolsammanhang: anpassa dig eller dö. Okej, riktigt så är det inte. Man självdör ju till exempel inte bara för att man inte rättar in sig i något av skolleden, men risken finns att du blir satt i strålkastarljus eller under observation om du inte gör det. Och som alltid finns det de som hellre skulle självdö en smula än riskera någonting sånt.

Till och med Ferdinands kloka mor undrar varför han inte leker med eller är som alla de andra små tjurarna. *Men tänk om Ferdinand helt enkelt inte har lust?*

I skolsammanhang hade Ferdinand blivit diskuterad som ett problem på kamratstödjarmenten, kanske hade man utsett hemliga kompisar åt honom, men varför i all sin dar då? Jo, för att Ferdinand inte vill stängas som de andra

små tjurarna, utan hellre bara sitter under sin korkek och luuuktar på sina blommor.

Att sitta under sin korkek och lukta på sina blommor är i vardagliga sammanhang ett oro-väckande tecken på att man är ett steg närmare att bli lite koko, eller bara en av alla dem som inte riktigt hör till. Som driver runt på gatan, sitter ensam vid bord och stirrar rakt ut i tomma intet (någonting som ju *aaldrig* händer om man sitter med andra människor) och som sen ligger döda i sina stinkande grå lägenheter i flera veckor innan någon märker någonting, eller för den delen bryr sig.

DEN HÅRDA SANNINGEN är att bara för att du leker med de andra små tjurarna garanterar inte det att du får en tärfylld begravning, men det håller dig i alla fall borta från kamratstödjarnas dagordning.

Missförstå mig rätt, det är på många sätt bra med anpassning, men man bör inte vara så rädd för motsatsen, för som sagt behöver man inte vara koko bara för att man gillar blommor och korkekar, man kanske helt enkelt ogillar tjurfäktning.

Gör du bara som alla säger, stängas lite när det behövs och ritat dina svampar, ja då får du ditt namn där på väggen. Och skulle folk mot all förmodan leta efter just ditt namn där så skulle de kunna se att ja, hon var där, och hon gjorde rätt.

Frågan man kan ställa sig är väl: *räcker det för mig?* Och vill jag verkligen bli ihäkommen som en svamp i mängden, när jag hade kunnat vara en jordgubbe? En jordgubbe som faktiskt till slut fick komma upp på väggen.

Och så vitt jag vet sitter den där än idag – och den är sååå lycklig. ●

... man behöver inte vara koko bara för att man gillar blommor och korkekar, man kanske helt enkelt ogillar tjurfäktning

Test

Hur fördomsfull är du?

Linn Bleckert skrev •
Anna Dormer Volgsten
tecknade

Om du träffar en ny människa så vet du att den kommer att vara trevlig, rolig och en potentiell bästa vän – för så är ju aaaalla amerikaner/transsexuella/kommunister...

1 EN NY ELEV SKA BÖRJA I KLASSEN, OCH IN GENOM DÖRREN KLIVER EN TJEJ MED SLÖJA PÅ HUVUDET. VAD TÄNKER DU?

- A) Jahapp, ännu en sän där förtryckt muslim som säkert kommer att bli bortgift med en avlägsen kusin innan året är slut. Stackare. De har det inte lätt.
- B) Åh, vad härligt det är med folk som verkligen är öppna och visar sin trol! Det är så ärligt på något sätt.
- C) Suck. Ännu en tjej till klassen. Vi är ju redan 25 tjejer och 5 killar. Men men...
- D) Spännande med en ny person. Undrar om hon känner någon i klassen sen innan? Annars ska jag nog be henne sitta med oss på lunchen. Undrar vad hon gillar för musik...

2 NÅGRA ORD, ELLER KANSKE EN SIMPEL LIVS-FILOSOFI. VAD ÄR DITT MOTTO HÄR I LIVET?

- A) What you see is what you get.
- B) Le mot världen, och världen ler mot dig!
- C) Hakuna matata.
- D) Man ska inte döma hunden efter håren.

3 TROTS ATT DET ÄR ETT TAG TILL SOMMAREN SÅ BÖRJAR DU ÄNDÅ FUNDERA PÅ SEMESTERMÅL. VART BÄR DET AV?

- A) I USA är alla tjocka, i Östeuropa är det fattigt, i Asien är det antingen ständig kyla eller krig. Nä, det får bli Sydamerika. Där är det ju i alla fall karneval året runt.
- B) Det finns så mycket spännande att välja på! Men Afrika verkar vara en intressant och fascinerande och plats. Men jag tar nog med mig lite extra mat, de ser alltid ut att vara så hungriga där. Och så kan man ju passa på att sola lite också!
- C) Det blir väl en tripp till sommarstugan med familjen som vanligt, och så ska jag jobba lite. Eller i alla fall försöka.
- D) Först tågluffa, sen besöka släkten, festivaler och så lite sommarjobb på det. Man får passa på att göra så mycket som möjligt medan man kan. Det finns fortfarande människor att träffa och platser att besöka.

4 UNDER EN TEMA-VECKA SKA EN FEMINIST KOMMA TILL SKOLAN OCH FÖRELÄSA OM JÄMSTÄLLDHET. "KUL" TÄNKER DU... ELLER?

- A) En osminkad tjej med hår under armarna som predikar om att män är djur? Yada yada, vi har sett det förr. Hon är säkert lesbisk också.
- B) Tufft! Feminister verkar alltid så balla och självständiga. Tänk att kunna slå ner en våldtäktsman bara sådär liksom...
- C) Temaveckor är ju kul. Jämställdhet ska också vara kul har jag hört. Eller så kanske det var den nya tv-serien de pratade om...
- D) Det blir väl intressant. Det är alltid kul att höra åsikter från olika människor. Undrar om han eller hon representerar något parti? Jag menar, det finns ju många som kallar sig feminister nuförtiden.

5 DEN LÄRARE DU PRECIS HAR FÅTT I MATTE BERÄTTAR ATT HAN ÄR HOMOSEXUELL. HUR REAGERAR DU?

- A) Vafan, inte en sän! Jag trodde inte att matte var ett sånt fjollämne. Bäst man håller sig på sin vakt, annars vet man ju inte vad han börjar tafsna på...
- B) Åh, vad kull! Jag älskar homosexuell! Det är alltid så glada och trevliga, jag känner jättemånga såna.
- C) Homo, hetero, bi, geting... va? You lost me at hello. Tala om när vi har rast i stället.
- D) Undrar varför han berättar just det. Det är ju inte som att det spelar någon roll för undervisningen i alla fall.

A FÖRDOMSFULLA FRANK

DU ANSER DIG veta allt om en person enbart genom att känna till namn, hudfärg, skostorlek eller vilken popgrupp som dominerar skivsamlingen. Eller rättare sagt, **du inte bara vet, du är stensäker** på att alla från ett och samma land är på det och det sättet, att nedsatt benmuskel förmåga är lika med nedsatt intelligens och att ingen kvinna vill vara chef. Egentligen. Men att du skulle vara fördomsfull? Inte en chans! Det här handlar om att veta, och att veta säkert. Du har bevisen.

B NAIVA NETTAN

MED ÖPPET SINNE och ljusa tankar bemöter du världen och dess medborgare. Om du träffar en ny människa så vet du att den kommer att vara trevlig, rolig och en potentiell bästa vän – för så är ju aaaalla amerikaner/transsexuella/kommunister/konduktörer/pizzabagare, you name it. **Du tänker alltid det bästa om människor**, och en eloge för det, men var lite försiktig med att dra alla över en kam. Det kan också anses vara lite... just det: fördomsfullt.

C BAKOMFLÖTET-BODIL

ATT MÄNNISKOR OFTA placerar in sig själva och varandra i fack har gått dig obemärkt förbi. För dig är människor människor och ingenting annat. Så det är lika bra att folk börjar leva upp till det och inte försöker placera in sig bland kön, yrke, härkomst eller musikstil. Du är ändå så upptagen med att **tänka på dig själv och ditt eget liv** att du inte har tid att bry dig om hur andra ser ut eller vad de gör.

D ÖPPENSINNADE ÖYVIND

MED MOTTON SOM "det är olika från individ till individ" och "allt är inte vad det synes vara" är **du öppen för nya utmaningar** och låter alla människor sätta sitt eget avtryck i ditt relativt fördomsfria sinne. Tanken på att folk skulle kunna ha likheter beroende på saker de har gemensamt är helt otänkbart i din väg. Vi är alla människor och lika originella. Nej förresten, *olika* originella... eller hur det nu blir.

I stan

- 1 Var kommer din mössa ifrån? 2 Vad är viktigast vid val av mössa?
- 3 Vilken sorts mössa skulle du **aldrig ta på dig?**
- 4 Några knep för att **undvika mössfrisyr?**

Linn Bleckert skrev • Linnéa Ernofsson fotade

NAMN: Martin Frisk ÅLDER: 20 år

1. Tokyo.
2. Vet inte riktigt. Jag gillar saker som sticker ut... och som känns rätt!
3. Badmössa. Eller hiphopkeps.
4. Jag brukar ha rufsfrisyr i vanliga fall, så om man gnuggar mössan mot håret innan man tar av den så brukar det bli bra.

NAMN: Thor Nordensvärd
ÅLDER: 15 år

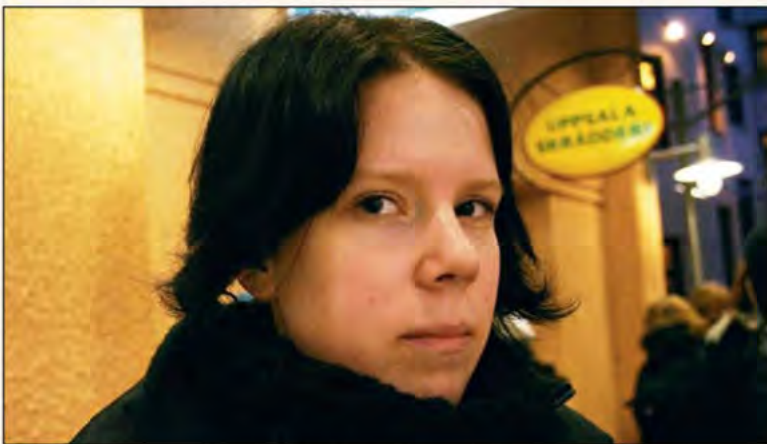
1. Norge. Jag har fått den i julklapp.
2. Jag köper aldrig mössa.
3. En lång, med tofs längst ut. Eller en sån där med flätor som hänger ner.
4. Nej.

NAMN: Linnéa Svantesson **ÅLDER:** 16 år

1. Gina Tricot. Fast egentligen är det en halsduk...
2. Hur den ser ut. Jag kan inte ha för små och trånga mössor.
3. Kanske en hatt med värsta stora kanten som går ut sådär.
4. Nej, jag har inte riktigt någon sådan frisyr.

NAMN: Amélie Norén **ÅLDER:** 17 år

2. Att den ska sitta bra, så det inte ser konstigt ut när man har den på sig.
3. En pälsmössa. Med tofsar och såna där lappar som går ner. Det ser ut som en stor frisyr av något slag!
4. Jag brukar ha håret uppsatt, då gör det inte så mycket.
Varför har du ingen mössa på dig idag?
– Jag var dum nog att glömma den i morse.

NAMN: Lovisa Colm **ÅLDER:** 18 år

1. Den är min pojkväns, men jag tog den av honom, haha.
2. Att den är varm.
3. En tantbasker.
4. Ha mössan hela dan!
Fast annars har jag inget knep. Eller kanske kamma håret efteråt.

Hej ungdom!

Ylva Westerblom skrev och fotade

Namn: Stina Nohldén
Ålder: 17 år
Bor: Uppsala
Gör: Går i gymnasiet och spelar hockey för Almtuna IS och J-18 landslaget.

När började du med hockey?

– Jag började spela hockey när jag var sju år gammal. Jag har två äldre bröder som spelade och därför började jag. Jag kom till ishallen första gången när jag var tre, så jag har mer eller mindre vuxit upp med hockeyn.

Har du alltid spelat i Almtuna?

– Ja, jag spelade med lika gamla killar ända fram tills de blev B-juniörer, då blev det alldeles för tufft för mig att fortsätta på samma nivå som dem. Istället klev jag ner två åldersgrupper till P-g2 som jag nu är inne på min andra säsong med. Jag har även spelat i Sk Iron med tjejer där jag började 2003, men jag har nu bytt damlag till Almtuna.

Hur fick just du chansen att få spela med landslaget?

– För ett och ett halvt år sen fick jag brev om att jag hade blivit reserv till J-18-landslaget som skulle på turnering i Ryssland och i februari 2007 fick jag följa med på en turnering i Tjeckien, sedan dess har det bara rullat på. Några dagar efter att jag hade kommit hem från ett läger ringde förbundskaptenen och undrade om jag hade lust att spela med det stora landslaget. Mindre än 24 timmar senare stod jag på is igen och spelade min första a-landskamp mot Danmark.

Är det svårt att hinna med fritiden?

– Visst kan det vara tufft ibland att hinna med, man kan säga att man måste "leva hockey". Det finns mycket jag inte hinner med som mina vänner gör, har man en ledig dag i veckan så vill man oftast bara ta det lugnt och vila upp sig.

Amani väljer själv

Det Amani Taher har gjort efter studenten kan verka vara något som vem som helst skulle kunna göra, flytta hemifrån och läsa engelska på universitet. Men för Amani är det inte vad som helst.

Therese Gustafsson skrev • Sofia Jansson fotade

EN STUDENTKORRIDOR SOM ser ut som alla andra. En lång smal korridor med ett antal dörrar längs väggarna, ett halvskabbigt kök, ett julpynt som entusiastiskt satts upp inför julen men som nu faller sönder.

Ett studentrum som kanske skiljer sig en aning från andra. Våldigt organiserat och städat. Färgskalan går i rosa, toaletten är helt klädd i rött tyg.

En student som har en utstrålning som är svår att gå miste om. Glad och trevlig, en social förmåga som hette duga. Hon heter Amani Taher.

EN INTERVJU SKA göras. Vad den ska handla om är ganska oklart. Men temat leder in på motsatser.

– Jag är en motsats, två olika personer. En person när jag är arabisk och en när jag är svensk, säger Amani.

Hon förklarar vidare att när hon är med sin familj måste hon följa de arabiska traditionerna som hennes familj tror på. Utanför familjelivet försöker hon i stället vara mer svensk. Det är en kombination som ibland kan vara svår.

– Det är svårt när man ibland inte får göra saker som går emot det arabiska, förklarar hon.

Amani är 19 år och läser engelska B på Uppsala universitet. Hon kom till Sverige från Libanon när hon var ett år. Hela hennes släkt bor kvar. Förra året tog hon studenten från den naturvetenskapliga linjen på Fyrissskolan.

I och med studenten flyttade Amani hemifrån. Hennes familj skulle flytta till Malmö och hon valde att stanna kvar och studera i Uppsala. Att flytta hemifrån är ett koncept som enligt den arabiska kulturen är väldigt svenskt, i alla fall enligt dem som Amani pratat med.

– När jag säger till någon arab att jag flyttat hemifrån får jag kommentarer som "vad försvenskad du är!" säger Amani.

De svenska reaktionerna är precis tvärtom:

– De blir glada. De ser att det finns fria arabiska tjejer.

Att det finns arabiska tjejer i Sverige som får leva sitt liv precis som de vill är inte helt sällsynt. Men det är samtidigt inte helt sällsynt att det finns arabiska tjejer vars liv styrs av sina föräldrar.

En undersökning bland 5000 tvåor på gymnasiet visar att ungefär en procent av flickorna har begränsad frihet att bestämma själv över sin vardag. Nästan en tredjedel av dessa flickor har föräldrar som är födda i Norden och två tredjedelar har föräldrar som är födda utanför Norden. (Socialstyrelsen 2007)

– Jag känner många tjejer som inte får välja sitt liv själva och som ständigt är kontrollerade av sina föräldrar, säger Amani och fortsätter berätta att hennes föräldrars väner ifrågasatte hennes val.

– Men mina föräldrar litar på mig och sa att man måste lätta på tyglarna ibland för att vi ska kunna mogna själva.

EFTER STUDENTEN VILLE Amanis familj ändå att hon skulle studera till läkare eller advokat. Det ville inte Amani. Hon ville göra något hon tyckte om. Hon ville läsa engelska. Det tog ett tag för hennes föräldrar att godkänna det.

– När jag slutligen diskuterat det med dem så kunde de bara acceptera det, säger Amani.

Amani tror att hennes föräldrar ville att deras barn skulle bli framgångsrika eftersom att de själva aldrig fick den möjligheten.

– Föräldrar tänker också inte på vad barnen gillar utan på vad de anser vara bäst för en i framtiden, säger Amani.

Men Amanis föräldrar lyssnade till slut på henne och lät henne välja själv.

– Jag kände en stor lättnad när jag gick ut gymnasiet och visste att jag skulle få välja min egen framtid. ●

Amani

Namn: Amani Taher
Ålder: 19 år
Bor: Flogsta
Gör: Läser engelska B på Uppsala universitet

I stan

kaffe eller tesvart eller gröntstai

Henrik Björk
kaffeprövare på Lindvalls kaffe

Foto: Emma Nilsson

Hur mycket kaffe dricker du utanför jobbet?

– Kanske en kopp på kvällen och lite på helgerna. Det är inte så att jag springer ut och fikar efter jobbet.

Vilket kaffe gillar du bäst?

– Östafrikanskt kaffe, från Kenya och Etiopien. Det har en smak av svarta vinbär och hör till de bättre kaffena. Det dyraste kaffet är en helt annan sak, till exempel Jamaica Blue Mountain kan kosta 1000 kronor kilot för kunden. Det är ett bra kaffe, men inte så bra.

Känner en vanlig människa skillnad på kaffe och kaffe?

– Om man ställer upp de vanliga svenska kaffesorterna bredvid varandra så känner de flesta skillnad. Men det är inte ofta

man gör på det viset hemma för att bestämma vilket kaffe man tycker mest om. Kaffe handlar mycket om tradition, vilket kaffe man är van vid.

Finns det några fördelar med kaffe jämfört med te?

– Jag får inte samma pigghetskick av te som av kaffe. Men te är ju praktiskt på sitt sätt.

Hur gör man en perfekt kopp kaffe?

– En hemmabryggare får inte upp temperaturen till 94-96 grader, och det gör att alla aromer inte kommer fram. Man kan värma vattnet i kastrull på spisen och filtrera ner i en termos, då blir också varmhållningen skonsammare än på plattan på bryggaren. Det är simpelt, men det blir bättre kaffe så.

Onödiga kaffefakta

KAFFE ÄR INTE beroendeframkallande men kan framkalla abstinensbesvär som huvudvärk, häglöshet och nedstämdhet. Problemen försvinner om man avstår i några dagar eller trappar ner på intaget.

60 PROCENT HAR mjölk i kaffet och man räknar med att 20 procent av all dryckesmjölk används kaffe.

SKANDINAVIEN HAR VÄRLDENS högsta kaffekonsumtion. Finland var år 2003 världsmästare i kaffedrickning med 3,6 koppar i snitt per person och dag. Sverige ligger tvåa med 3,1 koppar per dag.

NÄR KAFFET KOM till Europa i början av 1600-talet trodde man att det var Satans dryck eftersom muslimer fick dricka kaffe men inte vin (som användes till den kristna nattvarden). Många präster blev dock förtjusta i drycken och bad påven om råd. Påven tyckte att det "vore sorgligt att låta de otrogna ha ensamrätt på satansdrycken" och lät döpa kaffet för att lura Satan.

CAFFÉ LATTE

Italienarnas morgondryck som övriga världen dricker när som helst.

- 6-8 cl espresso
- 2 dl mjölk

VÄRM MJÖLKEN till 60-65 grader (går bra på spisen). När mjölken ryker är den klar. Gör espresson samtidigt som du värmer mjölken.

Häller du mjölken över espresson i en mjuk stråle så är det lättare att få upp creman och låta den blanda sig med skummet.

Häller du däremot mjölken först i glaset och espresson sakt över så bildas fina skiktningar.

Med lite träning kan du skapa fina konstverk på latten. Mönstren kommer när man skakar lite på handen när man håller i den sista mjölken i espresson.

Say it in... arabiska: *qahwa* • kantonesiska: *kia-fey* • japanska: *koohii* • hawaiianska: *kope* • eskimo: *kaufee*

Vill du koffeinemörda en vanlig tonårskille ska du trycka i honom sådär 7500 koppar kaffe.

Dödlig dos av koffein tros ligga runt 150-200 mg (ca 100 koppar kaffe per kilo kroppsvikt).

Koffein

- blodtrycket och pulsen höjs
- luftrören vidgas
- uppgående

- urindrivande och laxerande
- sömnlöshet (vid stort intag)
- darrningar, nervositet och koncentrationsproblem

Tein? Nja, koffein!

- Koffein finns i te och kallas ibland för tein.
- Örtte innehåller inget koffein.
- Te med fruktsmak innehåller koffein eftersom det ingår vanligt grönt eller svart te i dem.

Kaffe gör dig piggast

- en kopp starkt kaffe 120 mg
- en koffeintablett 100 mg
- en burk Red Bull 80 mg
- en kopp svart te 80 mg
- en burk Coca Cola 45 mg
- en kopp grönt te 40 mg

Irkt eller svagt mjölk eller socker

» Många låter det dra för länge för att få den mörka färgen

INTE BARA SVART

Grönt te är te som inte är jäst, vilket leder till att det färdiga teet får en annan sammansättning av substanser än vanligt svart te. Grönt te sägs ha många hälsosamma effekter, bland annat uppges det vara rogvivande och förbättra sömnen, sänka blodkolesterolet och minska risken för cancer.

Oolongte är ett te som ligger mellan grönt och svart te. Har ofta blomlig smak och består av lite större teblad. Oolongte innehåller ganska lite koffein. Bra att dricka på kvällen, alltså. "Oolong" betyder "svart drake" och kallas kanske så på grund av tebladens utseende. För visst ser bladen ut som små svarta drakar som vaknar när man häller hett vatten över dem..?

Ill: Julia Laapotti
Foto: www.gronateimporten.se

Trött på Earl Grey? Pröva...

... **TEBLOMMOR**: olika sorters teblad, svarta gröna eller röda, som knutits för hand i olika blomliknande former. När man häller varmt vatten på dem slår de ut på ett tjugigt sätt.

... **ROIBOOS**: sydafrikanskt te som kommer från busken *Aspalathus linearis* istället för den vanliga tebusken. Roibooste är koffeinfritt te med en fruktig smak och dricks flitigt av privatdetektiven Precious Ramotswa i **Alexander McCall Smiths** bok *Damernas detektivbyrå*.

... **DARJEELING**: svart te från den indiska staden med samma namn. Darjeeling är ljus till färgen och är ett lite exklusivt te som brukar kallas "teernas champagne". Smaken är blomlig och örtig.

Sophie Karlsson, Karin Lundin,
Mårten Markne och Josefin Sivertsson skrev

Foto: Emma Nilsson

Lena Nilsson
butikschef på Tehöman

Vilket te säljer bäst just nu?

– Det är många. Ett grönt te, ingefära och citron, har varit en riktig storsäljare.

Har du något eget favoritte?

– Jag har många, jag dricker mycket rent darjeelingte till exempel. Jag dricker kaffe också, men jag föredrar te.

Finns det några fördelar med te jämfört med kaffe?

– Ja, te är mycket nyttigare.

Hur lagar man det perfekta teet, har du några tips?

– Man tar en tesked te per kopp och en för kannan. Man håller det över en sil och låter det dra. Det är lite olika hur länge man ska låta det dra beroende på vad för te det är, jag brukar dra i tre minuter, men för grönt te brukar det räcka med en och en halv till två minuter.

– Teet blir beskare ju längre det drar, och grönt te blir beskt fortare. Många låter det dra för länge för att få den mörka färgen, men då blir teet bara beskt.

Onödiga tefakta

TE HAR TROLIGEN druckits i Kina långt före vår tideräkning, men de första beläggen för att det dracks te är från 300-talet f Kr. Till en början användes det som läkemedel men blev senare ett sätt att njuta..

FÖRSTA GÅNGEN TE nämndes i Europa var 1559 i Venedig, men det var holländarna som började dricka te på allvar under 1600-talet och introducerade "Afternoon tea". Idag är det föga förvånande Storbritannien som leder ligan, landet står för 15 procent av den totala teimporten och de konsumerar i genomsnitt 2 kilo te per person och år. Sveriges teimport ligger på 0,3 procent och vi använder årligen i genomsnitt 0,3 kilo teblad per person.

ORDET TE KOMMER ifrån nederländskans *thee*, som i sin tur har sitt ursprung i den sydkinesiska mindialektens *te*.

I 1700-TALETS SVERIGE ansåg vissa att te var en giftig dryck. Därför dömdes **Gustav III** en rånmördare till döden genom att tvinga denne till stort tedrickande. Men resultatet blev inte som förväntat, rånmördaren levde mycket länge, till och med längre än de två läkare som skulle kontrollera dödsdomens verkställande.

MÖTESPLATSEN
www.notesplatsen.net

Var med och
påverka dina
politiker!

I stan

Mohamad säger:
"Visst, risken är stor
att skolorna lockar
med erbjudanden som
inte har med under-
visningen att göra"

Mohamad Hassan är ordförande i **Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden** och Words egen huspolitiker. Från sin soffa svarar han i varje nummer av Word på frågor som berör dig och din skola i Uppsala.

Av Therese Gustafsson

Mejla din fråga till
mohamads_soffa@word-uppsala.se
Vad undrar du?

Hur startar man en friskola?

– Man ansöker till Skolverket som granskar alla ansökningar och låter de kommuner som berörs yttra sig. När Skolverket godkänner ansökan för friskolan är kommunerna skyldiga att betala skolpengen. Det finns så vitt jag känner till ingen övre eller nedre gräns för hur många friskolor en kommun kan ha.

Hur ska kommunen kunna ha koll på hur många kommunala skolplatser de behöver fixa om det finns massa friskolor?

– Friskolorna orsakade planeringsstörningar för de kommunala skolorna i början men i dag räknar man att ett visst antal procent av eleverna går till friskolorna, i Uppsala ligger det på cirka 17 procent, medan Göteborg har kring 30 procent.

Vad finns det för fördelar med friskolor respektive kommunala skolor?

– Fördelen med friskolorna är att de kompletterar de kommunala skolorna. De har fått många kommunala skolor att vässa sig i konkurrensen. Det gynnar eleverna. Min förhoppning är att kvalitén på skolans undervisning, lärar-kompetensen och elevernas möjlighet

att tillgodogöra sig sin utbildning är det som avgör elevens val och inget annat.

Men kan det inte leda till pr-jippon med mutor till eleverna under gymnasiesökandet och erbjudanden som de kanske inte kan hålla?

– Visst, risken är stor att skolorna lockar eleverna med erbjudanden som inte har med undervisningen att göra, till exempel en resa eller en moped. Därför har Sveriges kommuner och landsting och friskolornas riksförbund kommit överens om ett underlag för hur marknadsföringen ska gå till. I Uppsala kommer vi att utvärdera marknadsföringen utifrån det underlaget.

Jag har hört att det finns planer på en kommunal friskola, hur funkar det?

– Vi har planer på att låta de kommunala skolorna kunna välja om de vill bli mer självständiga. Det innebär att det blir rektorn och lärarna på skolan som får makten och skolorna slipper ifrån en del byråkrati och toppstyrning.

Uppsalas gymnasieskolor
• 11 kommunala
• 14 fristående, till hösten 15

Hej. Jag var ihop med en tjej rätt länge och vi var jättekära och hade det bra. Vi brukade prata om att vi skulle **gifta oss och skaffa**

barn, men sedan skulle hon åka utomlands ett år och vi bestämde oss för att göra slut. Ingen av oss ville det egentligen, men vad skulle vi göra, **det var ju ett helt år det handlade om?**

Nu har hon kommit tillbaka hem och är ju såklart förändrad, jag känner liksom inte igen henne riktigt. Men jag känner mig som samma person som förut, det har inte hänt så mycket med mig. **Jag är fortfarande kär i henne**, jag har inte tänkt på någon annan på hela det här året.

Mitt problem är att jag är rädd för hur det skulle bli om jag berättade det här för henne och sa att jag vill att det ska bli vi två igen. Egentligen vet jag ju inte ens om jag verkligen vill det, för tänk om hon har förändrats för mycket? Kan- ske är det **bättre att inte förstöra något** och ha kvar henne som kompis?

Hej. När ni nu umgås igen, märker du inte om hon vill ha dig som mer än en kompis? Det känns som att ni borde ha känt av det när ni träffades igen efter ett år. Jag tycker du kan tala om för henne hur du känner, att du fortfarande älskar henne.

Fråga vad hon tycker om att gå tillbaka till hur ni var förut. Om ni är bra vänner nu, efter ett år, då kommer ni väl att fortsätta vara vänner vilket som. Om du är orolig över att hon förändrats kanske du skulle avvakta lite till. Bara umgås som vänner och se om det leder vidare till er tidigare romans. Hur du än gör, så glöm inte att det finns fler fiskar i sjön, som gärna pratar om vilka namn era barn ska få.

Hej Word! Jag är en tjej på 16 år med ett problem. Egentligen är det inte ett problem, men alla andra tycker det. Jag är tillsammans med en kille som är 14 år. Vi träffades i somras, efter att ha lärt känna varandra genom bilddagboken. Vi har mycket gemensamt och trivs med varandra. Det enda problemet är att han är så ung, och mina vänner tycker det är konstigt. **Är det konstigt, borde jag dumpa honom?** *Elly*

Hej Elly. Jag tycker verkligen inte att du ska göra slut med din pojkvän på grund av vad andra tycker. Är det kärlek, så är det. Då spelar inte åldern någon roll. Ditt problem verkar vara att du oroar dig för vad andra ska tycka. Stå på dig, dina vänner är nog egentligen bara avundsjukal

Hej Word. Ibland när jag onanerar tänker jag på min

Vännen Anna

Vad kan Anna hjälpa dig med?

Anna Dormer Volgsten
sex@word-uppsala.se

Anna är inte psykolog, sexolog eller något sådant. Hon ger dig råd som kompis, inte som expert.

historielärare. Hade hon varit attraktiv hade det ju varit helt normalt, antar jag. Men hon är 43 år och ganska ful. Jag brukar tänka att vi har sex, och jag känner mig så skamsen över det. Jag är absolut inte attraherad av henne under lektionerna, men sen hemma, när jag tar hand om mig själv, då ploppar hon upp i tankarna. Jag tror det kan ha att göra med hennes händer, hon har väldigt vackra händer. *Jensa*

Tjena Jensa! Min fråga till dig är, fungerar det? Om det fungerar bra att onanera till tanken av din historielärare, så varför inte? Ingen behöver få veta vad som försiggår i ditt huvud.

Jag läste i Veckorevyn att man ska kissa efter man har sex för att inte få urinvägsinfektion. Kan det verkligen vara så? Jag hade urinvägsinfektion en gång när jag var

liten och det vill jag inte ha igen. Efter att jag läste det där så måste jag alltid springa iväg på toa efter att jag haft sex och det har till och med blivit så att jag ofta känner att jag blir kissnödig när det är som skönast och så måste vi avbryta. Det är inget roligt alls. **Vad ska jag göra åt det här?** *Elina*

Hejsan Elina. Det du läst stämmer faktiskt. Du ska kissa efter sex för att inte få urinvägsinfektion. Bakterierna som smyger in hos dig under sexet behöver kissas ut. Tips om du får urinvägsinfektion är att dricka mycket vatten med citron eller tranbärsjuice. Det sura jämnar ut pH-balansen i underlivet. För att inte behöva springa iväg under själva akten tipsar jag dig att kissa innan, så slipper du bli kissnödig när det är som skönast. Dessutom blir vissa kissnödiga när de närmar sig orgasm, det är inte det som är på gång.?

Jag är fortfarande kär i henne, jag har inte tänkt på någon annan på hela det här året

3 frågor till Anna

Hej Anna, vem är du?

– Jag är ingen märkvärdig. Jag är hon som inte ser något konstigt i att prata om sex.

Och varför svarar du på sexfrågor i Word?

– Jag tror att jag har rätt mycket koll på det mesta, och jag vill gärna hjälpa de som vågar fråga.

Vad kan du hjälpa till med, du som inte är expert?

– Svara vad jag tror och tycker, hjälpa, stötta och tipsa. Jag är din nya kompis som du bara pratar sex med!

Om man har ett problem som man vill ha proffshjälp med, vad gör man då?

– Om man inte tror att jag kan svara (eller googla), så kan man kontakta ungdomsmottagningen.

Motsatsliv

I SINA BÄSTA ÅR

Hur väl stämmer fördomarna om att äldre är ensamma och missnöjda, medan studenter är stressade och omotiverade? Vi träffade Margit Myrberg och Johan Kjörnsberg för att ta reda på hur livet som pensionär egentligen skiljer sig från livet som gymnasieelev. ■ Aila Stefansdotter-Franck skrev

SNÖN HAR HUNNIT smälta och solstrålarna som letar sig fram mellan husen vittnar om att vi går en ljusare årstid till mötes. Margit Myrberg möter oss utanför Gospelhörnan, favoritcaféet efter Joels. Hon insisterar på att bjuda på fika.

– Min man jobbade här förut. Det är mysigt och personalen är trevlig, säger hon.

Att gå på konditori och träffa folk är det bästa hon vet. Barnbarnet Hanna äger Joels café så där brukar Margit äta lunch, dricka kaffe eller hjälpa till vid behov.

Foto: Sofia Jansson

Foto: Emma Nilsson

JJAG HAR SVÄRT att dölja min skepsis då Johan Kjörnsberg, artonåring- en med en fritid så fullbokad att den nätt och jämnt kan kallas fritid, påstår att han trivs med sin tillvaro. Visst känner han sig stressad över att hinna med träning, läxor, vänner och flickvän. Men det ser han som något positivt.

– Det går bara ut över mig och det är ingen fara. Jag känner att jag har press på mig, men bränner inte ut mig. Det är kul med lite utmaning, säger han.

Johan hinner onekligen med mycket.

I våras målade hon utemöblerna och varannan vecka bakar hon kladdkakor. Det blir fyra åt gången och de är riktigt populära.

– Jag bakar på förmiddagen, efter att jag diskat och tvättat. Det är skönt att gå upp tidigt och hinna med sysslorna så snabbt som möjligt, menar hon.

DAGEN BÖRJAR REDAN klockan sex. Då är hon pigg, tidningen har kommit och kaffesuguet sätter in. Efter en lätt frukost vilar hon lite, lyssnar på radio och löser korsord. Sen kan dagen börja.

Margit Myrberg trivs med livet som pensionär. Hon tar dagen som den kommer, träffar vänner, fikar och njuter. Margit är nöjd med tillvaron och håller sig ständigt sysselsatt.

Johan Kjörnsberg är killen som har koll på det mesta. Det fullspäckade schemat till trots känner han sig nöjd över sin tillvaro och önskar inte att något vore annorlunda. Studierna går som smort trots sömnbrist och stress.

Två gånger i veckan är han pingstränare för ungdomar mellan tio och sexton år. De dagarna passar han även på att träna själv. Det blir ofta stressigt då han vill hinna tillbringa tid med flickvännen Linnéa innan träningen. Sällan har han mer än en kvart på sig att äta innan han måste cykla till Fyrishov.

– Då slänger jag snabbt som sjutton in gårdagens middag i mikron, och håller i mig några glas mjölk, säger han.

Sen dröjer det fyra timmar innan Johan är hemma igen och då är han rejält hungrig. Kvällsmat intas vid datum, där

Hon handlar mat eller besöker banken. Nu när hon inte jobbar hjälper hon vänner med ärenden de inte klarar själva. Vid elvasnåret är det dags för grötfrukost, med lingonsylt som hennes syster gjort.

– Då är jag riktigt sugen och har längtat hela morgonen! Åh, så gott det är, säger hon och bjuder på ett härligt leende.

Hon gillar att ta det lugnt och på sommaren brukar hon äta glass på balkongen. Där är det sol från middagstid.

– Jag har några blommor där. När vi hade sommarstuga

han kollar mail och konverserar med vänner över MSN. Han lyssnar på musik, tittar på tv eller spelar spel, förutsatt att han inte har ett prov eller en deadline dagen efter. Har han läxor kommer han i säng framåt tretiden. Annars siktar han på att sova minst åtta timmar per natt.

– **JAG SKULLE** gärna bli bättre på att göra skolarbeten i tid! Nu görs allt i sista minuten, vilket leder till stress och sömnbrist, menar han.

Han har aldrig svårt att somna. När väckarklockan

Motsatsliv

kunde jag pyssla i trädgården, men nu nöjer jag mig med det lilla, säger hon och ler.

Vintertid slappar hon gärna vid tv:n istället, framför *Fråga doktorn* och nyheterna. Annars går hon ofta på lunch- och kvällskonserter. Ibland sjunger barnbarnet Hanna med sin kör.

– Jag älskar musik, säger hon entusiastiskt och diggar med till jazztonerna som väller ut ur högtalarna på caféet.

MARGIT TRIVS MED livet som pensionär och beskriver sig själv som nöjd och glad. Hon saknar sin man som gick bort för fem år sen, men

minns bara de ljusa stunderna. Trots att hon nu bor själv känner hon sig aldrig ensam.

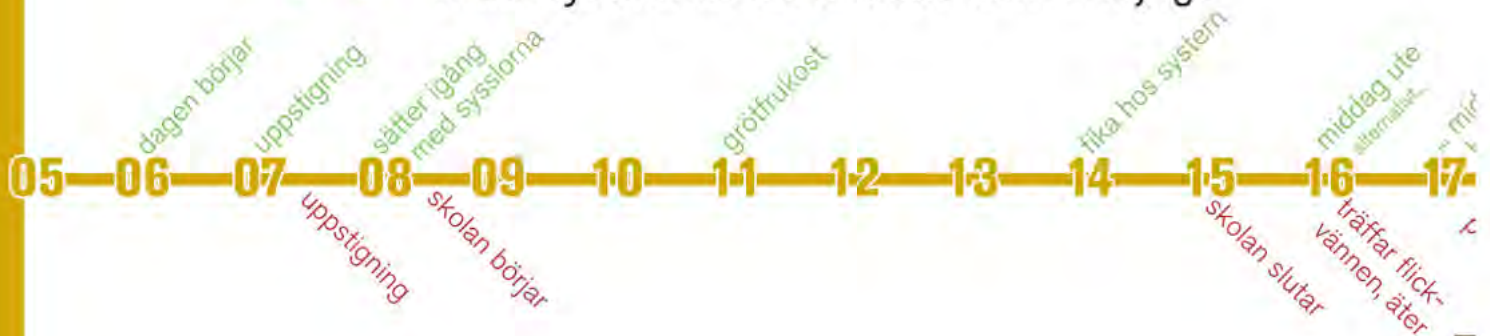
– Kyrkan är en bra mötesplats, där jag funnit många vänner. Det finns alltid något skojigt att hitta på. Var åttonde vecka städar vi tillsammans och sen träffas man på söndagsgudstjänsten. Förut sjöng jag i kör också, berättar hon.

På onsdagar fikar hon med några kompisar i bostadsområdet. All tid med släktingar och bekanta värderas högt och det är viktigt att upprätthålla relationerna.

– Jag träffar mina syskon så ofta jag kan. Vi ses hos Ulla över en kopp kaffe och ibland

Det är skönt att gå upp tidigt och hinna med sysslorna så snabbt som möjligt

Jag kan göra uppoffringar om jag har ett mål att sträva mot

ringer halv åtta morgonen därpå kan det dock kännas motigt.

– Usch, jag ligger och plågas i 40 minuter med tiominutersintervall, säger han och suckar.

DÅ ÄR DET tur att han har en efterlängtd frukost att se fram emot. Havregrynsgröt eller te med fil och flingor står vanligtvis på menyn. Dock kan han inte avnjuta den särskilt länge innan han i all hast trampar iväg till kompisen Adam.

– Jag kommer alltid dit tio minuter efter avtalad tid, och då blir femkilometersfärden till plugget rätt söt, säger han.

Under lektionerna är Johan för det mesta aktiv. På lunchrasterna umgås han med kompisar och spelar schack. Så gott som alltid får han stryk.

När skoldagen slutar träffar han flickvännen. Ibland hinner de bara ses fem minuter men det är bättre än ingenting.

– Hon är underbar. Nu har jag haft turen att träffa henne ofta då vi haft håltimmar. Idag käkade vi lunch ihop och på onsdagar lagar jag mat. Förra veckan blev det korv stroganoff, sen har jag gjort enchiladas också. Det är skitkul att laga åt någon annan än bara sig själv, säger han.

Motsatsliv

kommer min systerdotter förbi. Ibland äter vi på restaurang seddan. Det är mysigt, säger hon.

Ekonomiskt har Margit det bra. Hon köper kläder som håller länge och lagar sin mat själv. Under uppväxten odlade familjen mycket på gården och tack vare det har hon lärt sig att vara sparsam. Hon brukar laga husmanskost att frysa in, och bakade matbröd tills för några år sen.

– Ja, det är godast. Fast knäckebröd köper jag ju. Jag älskar det och äter som en häst! En bit till maten är ett måste, säger hon.

Sina 76 år till trots är Margit piggare än någonsin. Hon gillar att röra på sig och tack

vare det har hon lyckats hålla sig frisk och pigg. Om det inte halt tar hon långa cykelturer och promenader. Kanske går hon till kyrkogården där maken vilar, och planterar en blomma.

MARGIT SPRUDLAR AV livsglädje och ser varje dag som ett nytt äventyr.

– Inget är spikat utan jag tar dagen som den kommer. Efter lång tjänst som affärsbiträde och femton år inom hemtjänsten vill jag känna av ledigheten. Man måste få njuta, säger hon och tar en stor tugga av semlan. ●

Panschis

• **Personer mellan 65 och 84** är den åldersgrupp som mår bäst psykiskt. Antalet pensionärer som lider av oro, ängslan och nedstämdhet har minskat sen 1980-talet.

• **Grundläggande för äldres hälsa** och livskvalitet är att man fortsätter vara fysiskt, psykiskt och socialt aktiv.

• **Det finns ca 1,7 miljoner** ålderspensionärer i Sverige. Den faktiska genomsnittliga pensionsåldern är 63 år.

• **År 2020** kommer det att finnas 40 procent fler som är 75 år och äldre jämfört med år 1990.

• **17 procent** av männen och 20 procent av kvinnorna mellan 65 och 84 år har en stillasittande fritid.

JOHAN BESITTER EN beundransvärd förmåga att pussla ihop den begränsade tid som finns. Men

hur är det med ekonomin? Som gymnasieelev kan det vara svårt att få pengarna att räcka.

– Jag har definitivt så jag klarar mig. Förutom tränarlön och studiebidrag har jag fått stipendiepengar. Så det är lugnt, säger han.

Pengarna läggs på gymkort, bio, telefonsamtal och bussresor. Kläder köper han sällan, men

luncher eller fika på stan förekommer då och då. Tre hundra kronor i månaden går till krogbesök.

– Fast nu sparar jag till resor. Jag kan göra uppoffringar om jag har ett mål att sträva mot, säger han menande.

I vår tar Johan studenten och då vill han tågluffa i Europa. Oavsett om det blir så eller inte, ser han ljusst på framtiden.

– Det känns trist att gå omkring och klaga på allt som vissa gör. Förutsatt att man har det någorlunda materiellt bra, borde man vara nöjd med sig själv, sammanfattar han, och skyndar iväg till cykeln. ●

Ungdom

• **Ungdomar 16-29** år är den åldersgrupp som mår sämst psykiskt. Antalet personer i åldern 16-24 år med oro, ängslan och nedstämdhet har fördubblats sedan 1980-talet.

• **Sex av tio 16-17-åringar** ser ljusst på framtiden.

• **Nästan alla ungdomar** ser på tv varje dag. Dator och tv-spel är, förutom musik, de mest populära fritidssysselsättningarna. Nära tre av fyra ungdomar har egen tv eller dator.

• **12 procent** av männen och 11 procent av kvinnorna mellan 16 och 29 år har en stillasittande fritid.

Källor: Försäkringskassan, Statistiska centralbyrån, Barnombudsmanen, Statens folkhälsoinstitut

Värsta platsen

Värsta platsen är ett projekt på journalistlinjen på Rosendal och går ut på att utsätta sig för en obekväm miljö. Word publicerar ett urval av texterna med

Jonas Bengtsson
word@word-upsala.se

Like a rolling stol

Det kan lätt gå en ilning genom kroppen när man föreställer sig hur man själv eller en närstående skulle kunna skada ryggraden. För att undersöka hur det känns att sitta i rullstol tog jag mig ner i centrala Uppsala för att se folks reaktioner och hur bra det går att ta sig fram i staden.

Ill: Anna Dormer Volgsten

FÖRSTA HINDRET KOMMER redan efter tre meter och sjukgymnasterna bakom mig kan inte undertrycka fnissningarna då jag desperat försöker öppna en dörr utan att lyfta mig från rullstolen. Det måste se ganska komiskt ut. Jag blir lite röd i ansiktet, men upptäcker snart dörröppnaren strax bakom mig. Innan jag vet ordet av är jag utanför Akademiska sjukhuset i Uppsala och tar mig ostadigt ner mot centrum.

Anledningen till att jag sitter i rullstol utan att behöva, är för att se om människor reagerar annorlunda kring mig när jag ser ut som att jag är funktionshindrad. Och till en början tycker jag mig märka en viss skillnad.

Folk tittar ibland extra mycket på mig, vilket min följeslagare (som idag får spela assistent) snabbt påpekar. Vissa vänder sig till och med om för att stirra.

ANDRA VI PASSERAR stirrar mekaniskt rakt fram och verkar nästan rädda för att möta min blick. Jag ogillar det men kan inte klaga på dem – antagligen skulle jag gjort samma sak själv.

Efter ett tag börjar jag känna mig illa till mods. Men det är inte för att jag på något sätt blir illa bemött. Det är för att det är för underhållande att köra omkring i rullstolen, det är en ny och spännande

upplevelse, och inte tillstymmelsen till så obehagligt och utsatt som jag föreställde mig det.

När jag tillbaka på sjukhuset berättar detta för sjukgymnasterna så håller de med: det är ganska roligt att åka rullstol när man inte behöver det. Men på en snabb tur i centrum hinner man inte uppleva de verkliga nackdelarna med att vara rullstolsburen.

DOCK FICK JAG uppleva några av de smärre irritationsmomenten. Under min korta inskolning gick man igenom hur något så litet som en sten, kotte, kant eller gupp skulle kunna sätta stopp för rullstolen. I början utstötte jag mer än en svordom över hindren, men till sist blev de lätta att ignorera.

Hade jag varit förlamad från midjan och neråt på riktigt hade det blivit svårare. När man då kör på en trottoarkant kan inte underkroppen instinktivt ta emot som den gör för mig, utan man faller handlöst ur stolen. Vid flera tillfällen kunde jag konstatera att jag egentligen borde ligga framstupa på gatan.

Under experimentet i Uppsala cen-

trum så prövade jag att handla lite smågodis för att se expeditens reaktion. För en gångs skull ansträngde jag mig hårt för att ta ögonkontakt, men kvinnan bakom disken stirrade över huvudet på mig. Det lilla hon yttrade sa hon dock till mig, och inte med min "assistent".

Så jag försökte iscensätta en annan situation. Den här gången gick det ut på att testa hur pass hjälpsamma folk i Uppsala är, genom att få en helt okänd person att hjälpa mig upp för ett särskilt högt trappsteg till Myrorna. Den förste jag frågade ställde genast ifrån sig cykeln för att hjälpa till, och en otillfrågad dam höll genast upp dörren, medan de log mot varandra och mig. Jag kände mig en aning bortkommen

Jag ogillar det
men kan inte
klaga på dem –
antagligen skulle
jag gjort samma
sak själv

och
generad
när den
helt okän-
de mannen
lyfte stolen,
men jag blev
främst förvå-
nad över hur
fort det gick att
hitta någon.

MARGARETA ARNELL, NYSS fyllde 40 och sjukgymnast på Spinalenheten på Akademiska sjukhuset sedan 1997, har också upplevt att gemene man kan vara riktigt vänlig.

– Jag pratade med en tjej som reste till Thailand, ganska nyskadad. Där har de höga trottoarkanter, men det gick så bra så. Folk var så vänliga, hon fick nästan be folk att ställa ner rullstolen.

Margareta Arnells patienter är oftast helt friska, förutom sin ryggmärgsskada. Ibland kan man inte veta om tillståndet kommer att bli bättre eller inte. Rehabiliteringen börjar därför med en gång, för att

man ska utgå från det man har och sedan tacka för det som kommer tillbaka.

– Under de första två månaderna hinner patienterna ofta komma så långt att de inser att det finns saker man kan klara själv. Livet är inte slut. Plus att vi under den här första perioden ser till att de får träffa andra i samma situation som kanske har kommit lite längre, så de kan se att det finns ett bra liv att leva.

Mina erfarenheter från experimentet och samtalet med Margareta har lärt mig att hoppet kan tändas igen, även i de mörkaste situationer. För kanske är det just det som rullstolen egentligen står för.

Trots att man kanske har tvingats lämna ett fullt normalt liv för att leva med större begränsningar, så kanske stolen snarast står för ett hopp om att man kan komma tillbaka. Man kan klara sig själv, man kanske till och med tack vare stolens hjälp kan formas till en starkare människa. Livet tar inte slut bara för en olycka. ●

WORD SÖKER

Visst vill du vara med
och göra tidningen som
varannan gymnasieelev
i Uppsala läser?

... dig som vill prova att

jobba med tidning...

... och är

**samhällsintresserad
och kreativ**

INTRESSERAD?

Mejla

Chefredaktör
Mårten Markne
red@word-uppsala.se

Hälsa på

Barnombudsmannen
i Uppsala
Kungsgatan 47a

word

EN TIDNING AV UNGA,
FÖR UNGA I UPPSALA
WWW.WORD-UPPSALA.SE

Daniel åker mellan Tierp och Uppsala.

Nuförtiden reser även unga längre sträckor, inom hela länet, både till och från Uppsala.

I Daniels klass går folk från Enköping, Knivsta och Österbybruk.

Det är inte så stor poäng med att prata om Uppsala stad när Daniel och hans kompisar rör sig i hela länet.

Bussar och tåg är väldigt viktiga för Daniel.

Kollektivtrafiken är också viktig för att Uppsala län ska utvecklas på ett ekologiskt hållbart sätt.

Unga har inte samma möjlighet att åka bil som vuxna, och vill kanske inte heller.

Ibland behövs cykeln till tåget eller länsbussen, sedan stadsbuss eller cykel igen för att man ska ta sig till skola och fritidsaktiviteter.

Kollektivtrafiken är alltså viktig för att ge unga samma möjligheter som vuxna att röra sig i länet! **Så... vart vill du åka** – och när? Från Uppsala till Tierp klockan ett en lördagkväll, som Daniel? Eller någon annanstans?

REGIONFÖRBUNDET
Uppsala län

Regionförbundet Uppsala län arbetar på kommunernas och landstingets uppdrag med regional utveckling, till exempel trafik och infrastruktur.
www.region uppsala.se

UPPSALA
UNIVERSITET

Om alla Uppsalas studenter äter makaroner två gånger i veckan går det åt **1 593 280** kg per år.

Då väger de ändå inte lika tungt som en **examen** från Uppsala universitet.

Vad ska du läsa i Uppsala?

www.uu.se

Sophie Karlsson
sophie@word-uppsala.se

När boken fastnar känns det bäst

... dröjde inte länge förrän jag började fantisera ihop egna mordkonspirationer

BLAND DET MEST underbara jag vet är när en bok sätter sig i mig. Helst utan att jag själv märker det. Det kan dröja så lång tid som någon månad innan jag märker att orden jag uttalar inte helt och hållet är mina egna. Eller som när jag så totalt bor i en bok, att det stannar kvar efteråt och jag inbillar mig att jag lever i den.

Under en tid läste jag mig igenom **Liza Marklunds** samtliga böcker om journalisten **Annika Bengtzon**. Det dröjde inte länge förrän jag började fantisera ihop egna mordkonspirationer, starta arkiv på min hotmail och anteckna konstant (med blyertspennor, alltid blyertspennor, aldrig bläck, de fryser i minusgrader, att dom andra idioterna aldrig tycks kunna fatta det.)

VAD VI LÄSER påverkar precis som allt annat hur vi mår, det kan enbart fenomenet med **Berny Pålsson** bekräfta om inte annat. Pandaögon och svartvitt hår, say no more: Bernys *Vingklippt ängel* är ett uppenbart exempel på litteratur som rent destruktivt kan fänga upp en.

Men alla exempel är långt ifrån så extrema. Det kan vara en mening som fastnar, en enkel livsteori, precis som citat från sånger eller filmer kan etsa sig fast.

I andra fall är det inte vilka ämnen som behandlas som stannar, utan hur de behandlas. Om det bittra åter upp hela texten, eller om glimten i ögat ständigt skiner igenom: trots det tunga ämnet är **James Freys** *Tusen små bitar* bland det mest livsprudlande verk jag någonsin läst.

Vi gör hela tiden, om än något omedvetet, valet mellan att läsa det som får oss att må bra och det som drar ner oss, men valen är aldrig självklara – man kan vilja hänga sig efter en feelgoodroman, och samtidigt avsluta en Dave

Pelzer-roman med ett leende. (Dave Pelzers självbiografi var det mörkaste jag kom att tänka på när jag svepte över min egen bokhylla som hastigast, jag ber om ursäkt och fortsätter:)

DET ÄR SVÅRT att säga hur jag mätte efter att ha bott i **Liza Marklund** ett tag. Men en sak som är säker är att det oftast är det mörkaste, hårdaste som verkligen biter tag. Men när någonting fastnar är det så lätt att fastna själv, ibland helt omedvetet. I morgon ska jag bränna mina Dave Pelzer-romaner, för som en herre jag känner som själv skriver brukar säga:

"Jag försöker skriva om saker som är svåra på ett roande sätt. Jag vill att man ska skratta fast det sätter sig nästans, känns viktigt, jag vill skriva sådant folk mår bra av."

Det är det leendet, det är det som vi behöver eftersträva. ●

3 böcker som fastnar

DRÖMFAKULTETEN av **Sara Stridsberg**

Hårt, mörkt och åh så vackert. Det är poesin i livet som skiner igenom hela boken. Det här är utan tvekan ett livsverk.

DANNYBOY & KÄRLEKEN av **Daniel Åberg**

En lördagsnatt i Stockholm med **Pet Shop Boys**-citat och ångskrift på spegeln. Han i frack och hon, en okänd främling. Temat: oväntade möten.

LUGNA PUCKARNAS MOSEBOK av **Bob Hansson**

En bok att mata sig med livsglädje med, en bok att ha i väskan och fingra lite på, att ta fram då och då och bläddra i, le.

Illustration: Julia Laapotti

Du hittar motsatsen om du bara gräver lite

EN FILM UTAN motsatser är som en värld där alla tycker lika: tråkig och förutsägbar. Jag tror att de flesta manusförfattare har det här i bakhuvudet när de tar fram pennan och skriver ner handlingen till sina filmer, för om man vill åstadkomma en bra film behövs motsatser för att driva handlingen framåt.

Vad jag vet finns det inte någon bra film där du inte hittar minst en motsats, men visst, jag kan ha fel.

Det finns många olika sorters kontraster i filmens värld. Oftast hittar du dem bland karaktärerna, men kontrasterna och motsatserna kan du även hitta i miljön och stämningen, som i *Sagan om ringen*-trilogin där det syns tydliga kontraster mellan det onda Isengård och det goda Minas Tirith både till miljö och stämning. Titta lite extra på ljussättningen så märker du.

MEN TILLBAKA TILL karaktärerna. Den allra vanligaste kontrasten är den mellan det goda och det onda. En god person som kämpar för världens säkerhet och den onda personen som vill ta över världen. Låter det bekant?

Action, thriller och skräck skulle inte fungera utan någon sorts konflikt eller motsättning.

Eller ta superhjältefilmer. De flesta superhjältar lever ett dubbelliv – ett där de är supertuffa hjältar och ett där de är vanliga och ganska tontiga människor. Tänk på *Spindelmannen*, i dräkten är han okrossbar och populär, men utan den är han den smått tontiga grabben **Peter Parker**.

Peter Parker har även ett annat problem. Hans stora kärlek **Mary Jane** faller för hans tuffare jag *Spindelmannen*, men som alltid i filmens värld får nördén den coola tjejen till slut.

OCH DET ÄR i sin tur en av de allra vanligaste motsättningarna du kan hitta, när två helt olika sorters karaktärer i en film faller för varandra. Oftast är det deras bakgrund som är tydligast.

Rik faller för fattig. Populär faller för tontig. Soulsångare faller för hårdrockare. En *Montague* faller för en *Capulet*, du förstår poängen va? Några filmer: *Bridget Jones*-filmerna, *Pretty woman*, *Titanic*, *Romeo och Julia*, *Grease* och *Can't buy me love*.

Ännu en kontrast finner du i filmer som *Omen*, *The ring* och

Sara Lindgren
sara@word- uppsala.se

Rik faller för fattig. Populär faller för tontig. Soulsångare faller för hårdrockare. En *Montague* faller för en *Capulet*.

The grudge där det är barnen som sticker ut ur mängden genom att inte vara söta och snälla som barn ska vara. I *The Simpsons*, filmen *Little Miss Sunshine* och i tv-serien *Våra värsta* är så tycker pappan i familjen att mamman är motbjudande och gör allt för att undvika henne, medan hon bara tar sin mans pengar.

Det är knappast så man förväntar sig att en familj skall vara.

MOTSÄTTNINGARNA ÄR INTE alltid så här uppenbara. De kan vara otydliga, lite suddiga i kanten och gömda under en massa annat, men om du gräver lite så kommer du förr eller senare hitta minst en motsats som antagligen har ganska stor betydelse för filmens handling.

Kanske hjälper den där motsatsen dig att känna dig mer värd och mindre konstig, en dag kanske du och din totala motsats också blir hopplöst förälskade i varandra. Den dagen du gräver och gräver och verkligen inte hittar en motsats i en bra film så hör av dig, för den filmen måste vara gjord av ett sant geni. ●

Irriterande och rolig Morgan Pålsson

MORGAN PÅLSSON
- VÄRLDSREPORTER

REGI FREDRIK BOKLUND •
MED ANDERS JANSSON,
JOHAN WESTER • KOMEDI

MORGAN PÅLSSON, VEM är han? En av **Johan Westers** och **Anders Janssons** rollkaraktärer som man har fått följa i ett antal sketcher i tv-serien *Hipp hipp* och från och med nu även i en långfilm.

Morgan är anställd på SVT som utrikeskorrespondent och har länge varit ett bekymmer för dem. För att skjuta bort problemet en aning blir denna ganska värdelösa utrikes-

korrespondent utplacerad till ett okänt nordafrikanskt land där ingenting hänt på hundra år.

Det som ingen räknar med är att Morgan Pålsson med sin trogne medföljare, fotografen Robert Flycht, skulle hamna mitt i en stadskupp. Morgan Pålsson, som aldrig lyckats med ett stort tv-reportage, får nu sitt livs chans.

Dock är det Morgan Pålsson vi pratar om, och att se sitt livs chans och ta vara på den är inte riktigt hans grej.

Hipp hipp är en serie som jag älskar! Det jag frågar mig när jag ser den första

Hipp hipp-filmen är: Varför Morgan Pålsson? Okej, en väldigt rolig karaktär och visst skrattar jag åt hans oerhörda egoism och dumhet men jag

kan inte sluta irritera mig på karln! Men det är nog också syftet med karaktären, Morgan Pålsson – världsreporter.

Therese Gustafsson

PS I LOVE YOU

MED HILARY SWANK, GERHARD BUTLER • DRAMA

Feel best-film

JUST ANOTHER SLISKIG och intetsägande amerikansk kärleksrulle där skådespelarnas yttre attribut är vederbörandes främsta kvaliteter. Så löd mina fördomar gentemot filmen med den klyschiga titeln *PS I love you*.

Ack så fel jag hade. Nog för att irländska vyer och pub-

miljö bidrar till helhetsstämningen, men denna film berör på ett djupare plan än så.

Hilary Swank spelar nyblivna änkan Holly som mot alla odds tvingas ta itu med sitt liv efter livskamraten Gerys (**Gerard Butler**) hastiga bortgång. Gerry har lämnat efter sig handskrivna brev som ska hjälpa Holly att orka fortsätta på egen hand. En familjekris skildras ur ett annorlunda perspektiv, där relationskomedin står i fokus. Filmen är smärtsamt fin och ger eftertanke. Det är inte feel good, det är feel best.

Ailla Stefansdotter-Frank

JUNO

MED ELLEN PAGE, JENNIFER GARDNER • DRAMAKOMEDI

OM DU VILL lämna klichéer, moralakor och allt vad pekpinar heter därhän en kväll och helt enkelt se en apkul, störtrolig och grymt söt film, så se den här.

Juno är 16 år och gravid med sin bästa kompis. Det säger en hel del om filmen när man nästan blir attraherad av den bortkomna killen i svettband och fula shorts och plötsligt har grymmaste sym-

patin med **Jennifer Gardner**. Juno (**Ellen Page**) bestämmer sig nämligen för att behålla barnet och ge det till några som verkligen vill ha det. Naturligtvis går det inte helt som planerat, men filmen upphör aldrig att vara självklart och okonstlat humoristisk, rapp och otippad. Junos föräldrar hade lätt kunnat bli stereotypa monster men är istället bara två skumma människor. Och det är lite det som är så befriande med den här filmen; inget hysch-pysch eller konstlat, utan bara alldeles, alldeles underbart.

Virve Ivarsson

3 Motsatsfyllda dvd-filmer som alla borde se

BABEL • REGI ALEJANDRO GONZÁLEZ IÑÁRRITU • MED BRAD PITT • DRAMA

Två marockanska pojkar lek med ett gevär får hemska följder. En semesterande amerikanska blir svårt skadad och hennes man försöker hitta vård. Deras barnsköterska åker

på bröllop i Mexiko men får förhinder på väg hem. Under tiden försöker en dövstum tonåring i Japan råda bot på ensamheten. Dessa levnadsöden vävs ihop i en film som fick alldeles för få Oscar. Trots att historierna är så olika blir man berörd av alla. Det är ibland helt hjärtskärande. Men det är väckert.

Karin Lundin

ELLING • REGI PETTER NÆSS • MED PER CHRISTIAN ELLEFSEN, SVEN NORDIN • KOMISKT DRAMA

När man snart är 40 det väl dags att börja leva? Det tycker föreståndarna på Elling och Kjell-Bjarnes mentalinstitution också och de får flytta till en lägenhet i centrala Oslo. Själva. Sedan börjar livet. Elling kämpar med sin fobi för människor och Kjell-Bjarne ägnar sin tid åt att äta, tänka på snusk och banka huvudet i väggen. Deras uppgift är att komma ut i samhället, annars förlorar de lägenheten. De är så omaka man kan bli, ändå lyckas de bo, äta middag och fira jul tillsammans och ändå lyckas de vara vänner.

Sofia Jansson

BIG DADDY • REGI DENNIS DUGAN • MED ADAM SANDLER • KOMEDI

En riktig slusk, Sonny Koufax, har aldrig i sitt liv tagit ansvar för något. När hans tjej dumpar honom behöver han bevisa för henne att han kan ta ansvar. Att adoptera en

femårig pojke känns plötsligt som en bra idé när Sonny av olika anledningar får möjligheten. Den solklara kontrasten mellan oansvarig och ansvarsfull blir viktig under handlingens gång. Det juds på skratkavalkad samtidigt som blödiga lilla jag även faller en tår.

Therese Gustafsson

Fantastisk artist

MARY J BLIGE

GROWING PAINS • UNIVERSAL • R'n'B

JAG VAR SKEPTISK till *Growing pains* till en början, mina öron ville inte höra det speciella i Marys musik, allt lät precis likadant. För att hitta i alla fall någon bra lät bestämde jag mig för att ringa in alla jag tyckte om.

På mitt papper är nästan alla av skivans sexton låtar inringade. Slutsatsen av det blir ganska tydlig, skivan är bättre än vad jag trodde, skivan är faktiskt väldigt bra.

Min erfarenhet av Mary J är inte stor, men låtarna *No Drama* och *One* från äldre album skulle jag kunna klassa som mästerverk. Så bra är dock inte någon av låtarna på den här skivan. Men det betyder inte att hennes klass har sjunkit, för det är samma fantastiska artist som framför låtarna. Hennes röst hjälper den ibland motsträviga r'n'b:n att nå toppen – om någon av alla dessa unga tjejer i branschen (till exempel *Rihanna*) framfört musiken hade skivan varit en total flopp.

Visst finns det några dåliga låtar på skivan, låtar som jag inte kan förstå meningen i, som *Grown Woman* där hon sjunger om bling bling. Dock förlåter låtar som *Come to me*, *Just fine* och *Talk to me* de misstagen.

Utän rösten och hennes starka kärlek till publiken hade hon aldrig lyckats med att göra åtta till stor del riktigt bra album, så jag tycker att det är dags att ta sig tid och lyssna på Mary J Blige, för hon kan sin musik och fungerar i alla lägen.

Sara Lindgren

Genialiskt i sin enkelhet

LYKKE-LI

YOUTH NOVEL • DOLORES/EMI • POP

I SANN SAGOBERÄTTARANDA

introducerar Lykke Li det första kapitlet i sin musikaliska debutdagbok. Låten *Melodies & desires* är ett episkt, opretentiöst mantra färgat av sårbarhet och melankoli.

De elva efterföljande avsnitten är alla unika men likväl blir övergångarna

däremellan förvånansvärt smidiga. Musiken är genialisk i sin enkelhet, och lättsinniga texttrader till trots befinner sig Lykke Li på behagligt avstånd från trivialiteten.

Albumet präglas av bekymmerslöshet och lekfullhet på ett sätt som varken är krystat eller banalt. Här och var lämnar ljudeffekterna och trumbeatsen plats åt harmoniska andningspauser, utan att det förtär mystiken. Balansen mellan smärta och eufori gör *Youth novels* till melodiskt självbalsam.

Aila Stefansdotter-Franck

SHELBY LYNNE

JUST A LITTLE LOVIN' • UNIVERSAL • SINGER/SONGWRITER

FÖR ER SOM inte känner till *Dusty Springfield* så är hon en av 60-talets mest kända kvinnliga artister som var en stor del av "den brittiska invasionen" och för er som inte känner till Shelby Lynne så är hon en akustisk singer/songwriter. Pang bom krash, så slår man ihop dem och får en platt

skiva. För att singer/songwritergeneren ska bli spännande anser jag att man bör skriva sina egna texter eftersom så mycket av låtarna är överlämnade till rösten. När man inte gör det tappar man själ i sången och det är precis vad Lynne gör. Hon låter som att hon sjunger för att hon måste, inte för att det är hon eller att hon ens, för den delen, vill. Trots allt det har skivan vissa ställen då den glimtar till och jag hör en fin blandning av *Dusty Springfields* låtar och *Shelby Lynnes* röst.

Samuel Wincent Dodd

3 skivor att beskriva sin musiksmak med

CARLA BRUNI • QUELOU'UN M'A DIT • FRANSK POP

Carla Brunis lén-sjungande röst transporterar mig till en något franskare värld, kanske för att jag knappt förstår ett ord av vad hon sjunger, men mysigt är

det. Förutom ett spår så har hela skivan ett mjukviskande tonfall. Jag tänker små trånga gränder, jag tänker vindsvåningar, jag tänker svart kaffe och basstrar. Det här är en skiva att förgylla vilken kväll som helst med, eller drömma sig bort med på bussen med för den delen.

Sophie Karlsson

PROMISE AND THE MONSTER • TRANSPARENT KNIVES • SINGER SONGWRITER

Knappt en minut hinner gå på första spåret innan jag är totalt förlorad. *Promise and the Monster* (*Billie Lindahl*) sjunger från själen med skör, djupt förtvivad

röst. Textraderna är nästan outhärdligt melankoliska, i äkta *Jenny Wilson*-anda. Det är vackert och framförallt ärligt. Rosten och gitarren är de centrala instrumenten i musiken. De får sällskap av effekter som får tankarna att vandra mot kammarmusik och kyrkorglar. Personlighet är bara förnamnet.

Aila Stefansdotter-Franck

FAMILJEN • DET SNURRAR I MIN SKALLE • POPTechno

På Arvikafestivalen 2007, i strålende sol och lera, introducerades jag för *Familjen*. Då *Johan T Karlsson* ännu inte hade trädat scenen, kändes det som om vi i publiken blev en enda stor familj. Skånsk poptechno har inte känts mer adekvat i något sammanhang. Det är omöjligt att inte digga de smått irriterande beatsen och den grötdiga dialekten. Allt passar så dåligt ihop att det blir riktigt snyggt. Och det skadar inte med sommarnostalgi så här i vintermörkret.

Aila Stefansdotter-Franck

Ill: Samuel Vincent Dodd

Så klarar du musikfrågan!

Vi har alla svar

VISST, ATT VARA ute en fredagskväll kan vara hur roligt som helst. Att dansa asset av sig med kompisar och träffa nya människor förgyller säkerligen också den här kvällen. Men det är när personen du spanat in hela kvällen kommer fram till dig, presenterar sig och frågar *frågan*, som du ångrar att du ens gav dig ut i vimmelnatten.

FRÅGAN ÄR DEN ständigt yttrade, ständigt aktuella och måttligt intressanta "och, vad lyssnar du på för musik?"

Jag blir galen! Kan det verkligen finnas någon mer dödande, avtändande kommentar än just den?

Jag säger inte att jag är ointresserad av musik, snarare tvärt om, jag kan faktiskt en hel del, men hands down – finns det verkligen *ingenting* annat att prata om?

För er som vill slippa musiksnacket på er night out, följer här några tips på hur ni ska hantera en situation där *frågan* hänger i luften.

MIN FRÄMSTA OCH mest framgångsrika metod i sådana här situationer är att ljuga! Ljug så din tunga svartnar och ruttnar, ljug så att dina kompisar tappar hakorna, ljug så att du fintar bort frågaren (och om så behövs, finta även bort dig själv).

Men vad ska jag ljuga om då? Men kära vän, det är ju självklart, ljug om vad du lyssnar på! En besserwisser som frågar *frågan* vill ju såklart framstå som häftig, hipp och med i "coola-och-bra-band-att-lyssna-på-för-att-impasvängen", men icke på din bekostnad!

Det spelar ingen roll om du har koll på musik eller inte, du behöver inte ens veta vad musik är. Allt du behöver är en stor knippe god fantasi och sedan kan du droppa hur många band som helst som frågaren garanterat aldrig har hört talas om.

ELLER: SÄG SOM det är rakt ut bara, inget krångel, inget onödigt musiksnack, bara pur, skär sanning: "Du, jag bryr mig faktiskt inte ett skit om din skivsam-

Sofia Jansson
sofia@word-uppsala.se

Det spelar ingen roll om du har koll på musik eller inte, du behöver inte ens veta vad musik är

ling eller konserterna du varit på, kan vi inte skippa den biten och hängla direkt istället?"

ELLER: BE FRÅGAREN nämna några band först. När den ändlösa harangen av bandnamn och artister (som inte säger dig någonting) kommer, så påpeka mer än tydligt när **Plain White T's** nämns, att dem upptäckte du för flera år sedan på myspace, eller att du faktiskt inte förstår varför frågaren hyplar den stora **Jenny Owen Youngs** nu, när du upptäckte henne redan när hon spelade med **The Robot Explosion**. Du är först, du är bäst, du är starkast.

ELLER: MOT ALL förmodan och största tvivel kanske det kan vara så att det som för er samman är att sjunga med i **Lily Allen**-hits, dansa er svettiga till **Kanye West** eller se **Carola** på *Allsång på Skansen*.

Det spelar ingen roll vad, det enda som betyder något är att ni gör det tillsammans och att ni båda gillar det! ●

Hej demoband!

Inte som alla andra

Linn Bengtsson skrev

MAD ARTWORK ÄR har schemat fullt. De är vinnarna av 2007 års Musik Direkt, en musiktävling för hela landet. De ska spela in en skiva och planerar en turné i sommar. Jag träffar bandet i en mysig replokal en regnig eftermiddag i mitten av januari.

– Vi spelar ganska så speciell musik. Vi vill göra raka motsatsen till mycket av dagens musik, det destruktiva och deprimerande. Det ska vara kul att lyssna på musik. I samhället finns det en hel del som är tungt och jobbigt. Vi försöker behandla våra ämnen på ett ledigt och lätt sätt. Vi hoppas att i alla fall några ska tycka att det blir lättare då. Vi vill ta ut folk på en utflykt i det gröna.

Var hämtar ni er inspiration?

– Från allt och alla. Det kan vara en fläck på bordet eller en regnig dag. Vår musik är en blandning av många musikstilar, klassiskt, folkmusik och hårdrock. Men det finns också en hel del man kan känna igen från sjuttioalet.

Mad Artwork

Medlemmar: CF Tohver (sång mm), David Vesterman (bas mm), Gabbi Dluzewski (gitar mm), Anders Lindh (trummor mm), Benjamin Olsson (piano mm).

Bakgrund: Bildades för två år sedan, då med lite andra medlemmar. Dagens band startade i september 2007.

Hemsidor: www.myspace.com/madartwork och www.madartwork-music.com

Hur skriver ni era låtar?

– Någon av oss får en idé och sen sätter vi oss ner och skriver. Det kan ta flera timmar men är faktiskt väldigt kul! När vi väl har kommit igång är det svårt att sluta.

Ni var ju en av de tre vinnarna i Musik Direkt, hur var det?

– Att vara med var en av de roligaste saker vi har gjort! Alla som medverkar är otroligt trevliga, framför allt i riksfinalen. Där var det inte längre en tävling. Så klart vill man vinna, annars skulle man inte vara där, men det var ändå en skön laganda.

– Vinnarna får på sommaren åka på en turné runt om i landet. Många professionella personer var med, bland annat så var ljudteknikern helt fantastisk! Det är stor skillnad att spela live när man har bra ljud och ljus.

Har det förändrat er?

– Vi har lärt känna många personer och har fått en hel del nya kontakter. Det är också en bra merit. När man söker spelningar eller skickar mejl till olika arrangörer och festivaler så är det jättebra att kunna skriva att man är vinnare av Musik Direkt.

Vad gör ni om fem år?

– Vi vet inte ens om bandet finns då, fem år är en väldigt lång tid! Men vi hoppas och tror att vi alla fortfarande håller på med musik. Det är våra liv och spelar vi inte i detta band så spelar vi nog i något annat. I sommar ska vi spela in en skiva och senare ska vi ut på en liten turné.

– Vi hoppas på att bandet förblir och vem vet, om fem år kanske vi står på en stor scen i Japan. ●

Gärna dikt, men inte korv

Virve Ivarsson skrev • Sandra Hammarling fotade

DE FLESTA KÄNNER Sam Kessel som "den där killen som spelade **Per Hammar** i *Tsatsiki*", men själv beskriver han sig som en spontan, muminkolisk fucking hurricane, som än idag blir kallad Per Hammar på främst festivaler, men det är sånt man får ta säger han. Något som han däremot kan se tillbaka på med skräck var när han var tvungen att äta fem korvar i inspelningen av *Tillsammans*.

– Vår värld är helt fuckad, och det är få saker man kan göra någonting åt, men att köpa ekologiskt och äta vegetariskt är faktiskt någonting man kan göra, och förresten är korv typ det äckligaste som finns, så *ät inte korv!*

I MIN VÄRLD är Sam Kessel killen som efter flera dikter om politik och natur kommer upp och stjälar scenen genom att skrämna livet ur publiken med sin otroliga energi och som alltid är udda och bra, men som på något mirakulöst sätt ändå inte har vunnit poetry slam än. Ändå är han alltid där, och kommer alltid tillbaka. Men hur känns det då, att aldrig vinna?

– Det känns så jävla bra! Vinna är inte grejen, grejen är att vara där och uppleva det hela.

– Förresten, tillägger han, är det bara en tidsfråga innan jag vinner, kanske.

Sam började skriva dikter i samband med att han blev lämnad för första gången, det var ett sätt att bearbeta känslorna, och några år senare hittade han poetry slam,

där han började ställa upp förra året. Det är nervositeten, tävlingen och känslan av att vara så levande som gör att han fortsätter att ställa upp, han hoppas också kunna beröra människor och få dem att inse alla känslor vi har gemensamt, trots att vi lever i våra egna små universum.

Men just nu är det mer teater än poesi som gäller, och fattas bara annat när man är huvudrollsinnehavare i en enmansföreställning som går av stapeln på Reginateatern i dagarna.

Pjäsen heter *Avslutningen* och handlar om **Daniel** som i hela sitt liv fått höra att människor innerst inne är goda och att det är mest synd om mobbaren. Övertygad om att mobbarna en dag kommer inse sina misstag läser han därför varje rast in sig i ett skolförråd och läser.

– Men han inser att fan, livet är hårt och att man måste ta plats, så han bestämmer sig att ta fysisk hämnd.

Enligt Sam är pjäsen inte lik någonting annat du sett.

FÖR FEM ÅR sedan var Sam Kessel full för första gången, förlorade oskulden och började röka ("fan vad dum jag var!") men om fem år tänker han på något sätt befinna sig i London, och kanske utbilda sig till

regissör, han har även planer på att till sommaren regissera en pjäs han själv skrivit, men det är just nu bara en tanke. Och så ska han vinna poetry slam förstås. Och vad ska han göra då, om/när han väl vinner? Jo, han ska bjuda precis alla på spritt!

Det är alltså oekonomiskt för dig om du vinner?

– Jaa, hoppas jag inte gör det då, säger Sam Kessel och skrattar. ●

Sam

Namn: Sam Einar "Little boy" Lippy Kessel • **Ålder:** 18 • **Stjärntecken:** tvilling • **Bakgrund:** skådespelare i bland annat filmerna *Tillsammans*, *Dag och natt* samt *Familjehemligheter*. • **Aktuell med:** Teater C:s pjäs *Avslutningen* med premiär 24 februari på Reginateatern. Spelar 25 februari, samt 2 och 3 mars.

Bröderna Grym – sagor för vuxna Open jam

NÄR, VAR, HUR

Uppremiär: 8 mars på Ettan (Uppsala Stadsteater)

Regi: Pontus Stenshäll

Med: Viveca Dahlén, Aksel Morisse, Alexander Salzberger och Johanna Granström

Scenografi & kostym: Anna Erlandson

Musik: Simon Steensland

Spelas: 8 mars–17 maj (uppehåll 12 april –2 maj)

PLAY PLOT

VARFÖR ÄR VÄRLDEN orättvis? Hur kom aporna till jorden och varifrån kommer egentligen Beatles alla hits?

I dramatiseringen *Bröderna Grym – sagor för vuxna*, behandlas dessa frågor och fler därtill. Precis som titeln klargör är föreställningen en omarbetad vuxenversion av **Grimms** berättelser, där sång, skräck och sagor är ledorden.

Men tror man att det råder brist på vuxet material i klassiker som *Rödruvan* och *Törnrosa*, så tror man fel. Det säger regissören **Pontus Stenshäll**:

– Det sker väldiga övergrepp mot barn i Grimms sagor. Ta *Hans och Greta*, deras föräldrar sätter först ut dem i skogen och när Greta får putta in häxan i ugnen blir hon dessutom mördare! säger han.

Open jam

DEN 27 FEBRUARI på Grand sker uttagningarna till **Open jam**. Här kan **scenkonstnärer mötas** på lika villkor – alla får chansen att visa upp sig. Enligt arrangörerna är syftet bakom denna mötesplats att stärka den svenska scenkulturen och **locka fram oetablerade förmågor**. Finalen äger rum den 15 april på Uppsala Stadsteater. Open jam arrangeras i samarbete med Riksteatern i femton städer.

Näst sista sidan

Starka svagheter

ENS SVAGHET ÄR ens styrka. Hur motsägelsefullt det än låter stämmer det ganska bra. Det som folk gillar med mig är också det de ogillar hos mig.

Jag vet inte hur många lärare jag har haft som har verkat helt dumma i huvudet, som sedan har visat sig vara de jag gillat mest. Först tyckte jag att de var för slappa och att man lärde sig för lite. Sen när jag drunknade i läxor och prov från andra lärare var det skönt att de tog det lite lugnt.

Kimberly Åkerström
kimberly@word-uppsala.se

EN DEL KOMPISAR är alltid ärliga till hundra procent och säger precis vad de tycker. När man frågar om man ska köpa jeansen eller inte kan det vara skönt med någon som säger som det är. "Nej, köp dem inte för det är inte värt 1200 spänn för att se ut som en överviktig Pippi Långstrump."

Då sparar man en massa pengar och slipper se ut som om man inte har någon känsla för kläder alls.

Däremot kan det vara lite särande om man precis har genomlidit en redovisning inför hela klassen och frågar kompiserna om den tycker att det gick bra. Man är själv väldigt medveten om att man stammade sig igenom hela presentationen och sa fel minst en gång efter varje nytt andetag, men man vill inte gärna höra det just då.

Vilken egenskap man än tar tror jag inte att det finns någon som är enbart bra eller dålig. Någon som är konstant glad blir lätt jobbig och att umgås med en negativ pessimist är ungefär lika kul som det låter.

Alla människor har något utmärkande karaktärsdrag som man gillar om man har valt att umgås med dem, eller ogillar om man undviker dem. Men ofta ändrar man sig från tillfälle till tillfälle när man ska försöka bestämma om egenskaperna är bra eller inte. För det finns inga egenskaper som är bra i alla situationer. Ibland blir ens svaghet ens styrka. ●

Tjejer och killar ser ju likadana ut, förutom att tjejer har lite utbuktningar

Hej kändis!

NAMN: Jan O Jansson

"Naken-Janne"

ÅLDER: 57

BOR: Luthagen i Uppsala

GÖR: Arbetar som

teamledare

Kimberly Åkerström skrev •
Sandra Hammarling fotade

Hur är det att vara naturist på vintern i ett kallt land som Sverige?

– Det funkar, jag är ju inte naturist på så sätt på vintern, det är mer en sommaraktivitet att sola och bada naken.

Har du någonsin blivit diskriminerad på grund av att du är naturist?

– Nej, det tycker jag inte. Däremot är det väl lite diskriminerande mot alla naturister att det inte finns flera nakenbad.

I september 2007 anmälde två tjejer Fyrishov till Jämo för att de

inte fick bada topless. Tycker du att det är diskriminerande?

– Nej, juridiskt sett tycker jag inte det, regler måste ju följas. Men på 80- och 90-talet hade inga tjejer bh när de badade. Nu för tiden blir vi bara prydare, vilket är konstigt, utvecklingen går ju framåt. Det är egentligen fånigt, alla borde ha samma rätt att bada topless. Det är ju inte så skönt med en blöt trasa över bröstet när man kommer upp ur vattnet. Tjejer och killar ser ju likadana ut, förutom att tjejer har lite utbuktningar.

Nästa word kommer 7 april, tema frosseri!

§ Vad vill du läsa om i **word**? Mejla och tala om det! **Skäll på oss**, eller var snäll om du är på det humöret.

§ Adressen till **word** är som vanligt **red@word-uppsala.se**.

Jag ritar serier när jag kommer på nåt jag vill göra en serie av, eller när jag inte kommer på nåt annat att göra.

Anna-Klara Molin är 21 år, bor i Uppsala och jobbar på en fabrik som tillverkar läkemedel.

Tecknat

TILL SHELL OCH VIDARE

JAG VAR PÅVÄG HEM FRÅN SHELL. MAN BLIR JU SÅ JÄVLA SUGEN PÅ FETT OCH BRUDAR EFTER NÅGRA ÖL.

MEN VAD I HELVETE TÄNKTE JAG NÄR JAG BLÄNDADES AV BLINKANDE BLÅLJUS I BAKSPEGELN. JÄMT SKAROM VA PÅ EN, SMUTJÄVLARNA

AV: Anna-Klara Molin

JAG LA I 4:AN OCH SKADE FARTEN. MEN MIN LITE DIMMIGA/OFOKUSERADE BLICK REGISTRERADE INTE RIKTIGT ALLT

BILEN LÄTTADE FRÅN MARKEN OCH I MAGEN KÄNDE JAG DET DÄR SKÖNA PIRRET SOM I BERG OCH DALBANAN.

MOTORHUVEN SLOG I VATTNET FÖRST MEN SNART VAR HELA KUPÉN FYLLED.

CHOCKEN GJORDE ATT JAG KISSADE PÅ MIG. ELLER EGENTLIGEN VAR DET KANSKE MEST DEN SPRÄNGFYLDA BLÅSAN SOM TRYCKTE PÅ.

NI SKA INTE INBILLA ER ATT NI FÅR MIG SÅ LÄTT INTE, TÄNKTE JAG, OCH TOG MIT SISTA ANDETAG INNAN MINA LUNGOR FYLDES AV URIN OCH HÅNSVATTEN

DET VAR EN JÄVEL PÅ Å FLINA DET HÄR LIKET. JA, HAN DOG JU IALLAFALL LYCKLIG.

I **word** kan du
som går på gymnasiet i Uppsala
skriva, fotografera, illustrera eller
göra något annat du är bra på.
Prova på hur det är att jobba på
tidningen som hälften av Upp-
salas gymnasieelever läser,
medverka i **word**!